

KUINKA KALLIKSI 175 NUOREN TURVAPAIKANHAKIJAN VASTAANOTTAMINEN TULEE?

Samalla rahalla voisi esimerkiksi ylläpitää kymmenien tuhansien avuntarvitsijoiden pakolaisleiriä kokonaisen vuoden

Samuli Salminen, tutkija, Suomen Perusta -ajatuspaja

Suomen hallitus on luvannut vastaanottaa Välimeren pakolaisleireiltä 175 turvapaikanhakijaa. Etusijalle asetettiin ilman huoltajaa olevat alaikäiset ja yksinhuoltajat lapsineen. Ensimmäiset näistä turvapaikanhakijoista ovat tulossa Suomeen kesä- ja heinäkuussa. (1).

Aiemmin Suomeen yksin tulleista alaikäisistä turvapaikanhakijoista suurin osa on ollut 15–17-vuotiaita (2). Tässä tekstissä esitetyt kokonaisluvut 175 turvapaikanhakijan vaikutuksista Suomen julkiseen talouteen pätevät siltä osin, miten suuri osa alaikäisistä tulijoista on todellisuudessa noin 15–17-vuotiaita (2).

Esitetyt luvut perustuvat yhtäältä aiemmin tehtyjen tutkimusten tuloksiin, mutta toisaalta niihin sisältyvät oletuksia. Koska esimerkiksi nuorten turvapaikanhakijoiden tekemien perheenyhdistämisten määristä ei ole vielä tutkimustietoa (3), vaikutukset julkiseen talouteen esitetään eri perheenyhdistämismäärillä. Lukujen taustalla olevat tutkimustulokset, oletukset sekä teknisemmät yksityiskohdat esitetään lopussa muiden tekstin viitetietojen kanssa.

Tässä tekstissä käydään lyhyesti läpi turvapaikanhakijoiden osalta:

- 1.** Yhteenlaskettu vaikutus Suomen julkiselle taloudelle 175 nuoren turvapaikanhakijan heidän koko elinkaarensa ajalta.
- 2.** Tilastotiedot kantaväestöön verrattuna: Kuinka monta euroa vähemmän turvapaikanhakijoina tulleet maksavat veroja kuin saavat tulonsiirtoja ja käyttävät julkisia palveluita.
- 3.** Todellisuus korkeiden nettokustannusten takana: yhtäältä matalat työllisyysasteet ja palkat, toisaalta suuret toimeentulotuet – myös pitkän maassaoloajan jälkeen ja toisessa sukupolvessa.
- 4.** Turvapaikanhakijoina tulleet pahentavat Suomen kestävyysvajetta: Humanitaarisen maahanmuuton lopettaminen ja avun keskittäminen pakolaisleireille olisi kaikkia osapuolia hyödyttävä win-win-ratkaisu.

1. Yhteenlaskettu vaikutus Suomen julkiselle taloudelle 175 nuoren turvapaikanhakijan heidän koko elinkaarensa ajalta.

Elinkaari tarkoittaa aikaa Suomeen muutosta lähtien koko loppuelämän ajalta. Suomeen saapuvien 175 nuoren turvapaikanhakijan yhteenlaskettu vaikutus Suomen julkiselle taloudelle on heidän koko elinkaarensa aikana (4):

- Noin -151 miljoonaa euroa, mikäli tulevia perheen yhdistämiä ei oteta huomioon.
- Noin -211 miljoonaa euroa, mikäli puolet 175 turvapaikanhakijasta yhdistää yhden perheenjäsenen Suomeen.
- Noin -271 miljoonaa euroa, mikäli kaikki 175 turvapaikanhakijaa yhdistävät yhden perheenjäsenen Suomeen.

Luvut ovat *keskiennusteita*, ja ne perustuvat viranomaisrekisterien (Tilastokeskus, THL) tietoihin Suomessa jo vuosikymmeniä olleiden aiempien humanitaaristen maahanmuuttajien maksamista veroista, heidän saamistaan tulonsiirroista sekä käyttämistään julkisista palveluista. (4).

Lisäksi lukuihin sisältyvät valtion talousarvion löytyvät menotiedot koskien alaikäisinä saapuneiden turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja kotouttamista. Nämä valtion budjetista löytyvät muutamaa ensimmäistä vuotta koskevat menot muodostavat kuitenkin vain hyvin pienen osan koko elinkaaren aikana karttuvasta ”laskusta” suomalaiselle veronmaksajalle. Esimerkiksi vuonna 2015 saapuneiden turvapaikanhakijoiden osalta tätä ”laskua” on vasta alettu maksamaan. (4).

2. Tilastotiedot kantaväestöön verrattuna: Kuinka monta euroa vähemmän turvapaikanhakijoina tulleet maksavat veroja kuin saavat tulonsiirtoja ja käyttävät julkisia palveluita.

Käytetään Espoon kaupungin talouden tilaa selventämään asiaa ennen tilastolukujen esittämistä.

Helsingin Sanomat (5) haastatteli Espoon kaupunginjohtaja Jukka Mäkelää muun muassa maahanmuutosta. Artikkelin mukaan: ”Espoolle koituu maahanmuutosta valtavat kustannukset [...]”.

Tämä johtuu osaltaan siitä, että: ”Vieraskieliset ovat yliedustettuina useissa kalliissa palveluissa, kuten lastensuojelussa ja työttömyyden hoidossa.”. Helsingin Sanomat (5).

Toisaalta samaan aikaan, kun maahanmuuton myötä palvelujen menot kasvavat Espoossa, verotulot eivät kasva maahanmuuttajien myötä kuten ennen:

”[...] Nähtävissä kuitenkin on, ettei väestönkasvu tue entiseen tapaan verotulojen kehitystä, Mäkelä toteaa.”.

”Hyviä veronmaksajia tulee vähemmän kuin ennen. Maahanmuutto on yksi tekijä, mutta isossa kuvassa vaikuttaa myös huoltosuhteen muutos.”. (6).

Maahanmuuton julkisen talouden vaikutuksia käsittelevässä akateemisessa kirjallisuudessa tätä maksettujen verojen ja toisaalta saatujen tulonsiirtojen ja julkisten palveluiden välistä erotusta kutsutaan *nettovaikutukseksi* (7).

Yllä olevien lainausten mukaan maahanmuuttajat maksavat Espoossa vähemmän veroja verrattuna heidän saamiinsa tulonsiirtoihin -- kuin aiemmin Espooseen muuttaneet kantaväestön henkilöt. Maahanmuuttajien nettovaikutukset ovat Espoossa täten kantaväestön muuttajia *negatiivisemmat*.

Suomen Perusta on julkaissut viranomaisten (Tilastokeskus, THL) rekisteritietoihin perustuen tilastotulokset eri maahanmuuttajaryhmien nettovaikutuksista koko julkiselle taloudelle (8). Työikäisten maahanmuuttajien keskimääräiset vuosittaiset nettovaikutukset kantaväestöön verrattuna ovat syntymävaltion mukaan yli 15-vuotiaana Suomeen muuttaneilla (8):

Irak: -19 600 euroa/henkilö.
Somalia: -23 000 euroa/henkilö.

Irakissa ja Somaliassa syntyneiden keskimääräiset nettovaikutukset muuttuvat *negatiivisemmiksi* kantaväestöön verrattuna maassaoloajan kasvaessa (9). Noin 20 vuoden maassaoloajan jälkeen keskiarvot samanikäiseen kantaväestöön verrattuna ovat yli 15-vuotiaana Suomeen muuttaneilla (8):

Irak: -22 800 euroa/henkilö.
Somalia: -28 600 euroa/henkilö.

Kun maahanmuutosta aiheutuu Espoolle ”*valtavat kustannukset*”, niin nämä luvut antavat euromääräisen suuruusluokan tälle kustannukselle koko Suomen julkisen talouden kannalta (eli ei pelkästään kuntien taloutta koskien). Näistä vuosittaisista summista pitkälti seuraavat myös edellä esitetyt kokonaisten elinkaarien yli karttavat negatiiviset nettovaikutukset.

3. Todellisuus korkeiden nettokustannusten takana: yhtäältä matalat työllisyysasteet ja palkat, toisaalta suuret toimeentulotuet – myös pitkän maassaoloajan jälkeen ja toisessa sukupolvessa.

Työllisyysasteiden, palkkojen ja saatujen toimeentulotukien kehityksestä maassaoloajan suhteen eriteltyä ei löydy *toistaiseksi* erikseen tutkimustietoa nuorina Suomeen turvapaikanhakijoina muuttaneita koskien (10). Maahanmuuttoikä sinällään huomioidaan Perustan elinkaarivaikeutustutkimuksessa, ja havaintoaineistot ja tulokset esitetään maahanmuuttoikästä maassaoloajan suhteen.

Maassaoloajan suhteen eriteltyä tutkimustietoa löytyy kuitenkin jo tällä hetkellä täysi-ikäisinä Suomeen muuttaneista. Toimeentulotukien osalta tietoja löytyy myös heidän Suomessa syntyneistään ja täysi-ikäisiksi tulleista lapsistaan ("2. sukupolven maahanmuuttajat").

Työllisyysasteet kaukana kantaväestöstä 15 vuoden maassaoloajan jälkeen.

VATT:n tutkijan Matti Sarvimäen tilastoraportin (11) mukaan Irakissa ja Somaliassa syntyneiden työllisyysasteet jäävät 15 vuoden maassaoloajan jälkeen todella kauaksi kantaväestön työllisyysasteista. **Miehillä työllisyysasteet jäävät kantaväestöä noin 50 %-yksikköä pienemmiksi, ja naisilla noin 65 %-yksikköä pienemmiksi (12).**

	Miehet				Naiset			
	1	5	10	15	1	5	10	15
Vuosia maahanmuutosta:	1	5	10	15	1	5	10	15
Irak	-69	-53	-48	-50	-74	-68	-64	-63
Somalia	-69	-55	-48	-48	-72	-68	-68	-66
Afganistan	-69	-44	-37	-	-77	-69	-58	-

Taulukko 1. Ennustetut erot (%-yksikköä) työllisyysasteiden erot verrattuna Suomessa syntyneeseen kantaväestöön. Lähde: Sarvimäki (12), s. 104.

Työtulot (palkat+yrittäjätulot) murto-osa kantaväestön luvuista 15 vuoden maassaoloajan jälkeen.

Viitatussa Sarvimäen tilastoraportin (11) mukaan Irakissa ja Somaliassa syntyneiden palkat (+yrittäjätulot) jäävät 15 vuoden maassaoloajan jälkeen murto-osaksi kantaväestön palkoista (13):

- Irakilaisilla miehillä palkkatulot vain viidesosan (21 %).
- Irakilaisilla naisilla palkkatulot alle kuudesosan (15 %).
- Somalialaisilla miehillä palkkatulot alle kolmasosan (31 %).
- Somalialaisilla naisilla palkkatulot alle kahdeksasosan (12 %).

	Miehet				Naiset			
	1	5	10	15	1	5	10	15
Vuosia maahanmuutosta:	1	5	10	15	1	5	10	15
Irak	4	15	22	21	1	7	13	15
Somalia	4	17	29	31	1	6	9	12
Afganistan	4	25	38	-	1	6	23	-

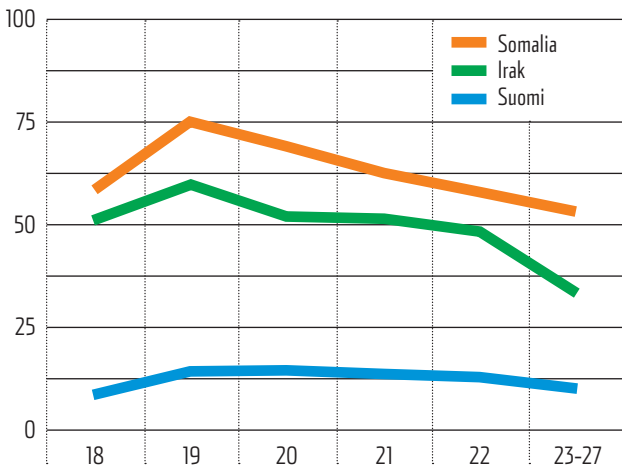
Taulukko 2. Suhteelliset vuosittaiset työtulot (%) verrattuna Suomessa syntyneeseen kantaväestöön (kantaväestö = 100). Osuudet maassaoloajan ja sukupuolen mukaan. Lähde: Sarvimäki (9), s. 108.

Saadut toimeentulotuet pysyvät suurina vielä 20 maassaolovuoden jälkeen.

Suomen Perusta on julkaissut Tilastokeskuksen ja THL:n hallinnoimista toimeentulotukia koskevista rekisteritiedoista tilastoraportin (14). Tämän raportin tuloksista selviää, että:

- Pakolaismailla (erityisesti Irak ja Somalia) keskimääräinen toimeentulotuki on 20 vuoden maassaoloajan jälkeen **15-kertainen** verrattuna kantaväestöön (s. 91).
- Somaliassa syntyneistä 18-64-vuotiaista **67,5 prosenttia** sai toimeentulotukea vuonna 2017 (Irak: 60 prosenttia) (s. 48, 52).
- Irakissa syntyneille maksettiin yhteensä **34,3 miljoonaa euroa** toimeentulotukia vuonna 2018 (s. 32).
- Somaliassa syntyneille maksettiin yhteensä **23,3 miljoonaa euroa** toimeentulotukia vuonna 2018 (s. 32).
- Maahanmuuttajat saivat vuonna 2018 yhteensä **40 prosenttia** pääkaupunkiseudun toimeentulotuista – suurelta osin Lähi-Idästä tulleille maksettuna (s. 33).
- Koko Suomen tuista maahanmuuttajat saivat **25 prosenttia** (s. 30).

Suomessa syntynyt 2. sukupolvi. Yliedustus toimeentulotukien saamisessa jatkuu seuraavassa, maahanmuuttajien Suomessa syntyneessä, 2. sukupolvessa (ks. kuvio alla). Suomessa syntyneistä Somalia-taustaisista 19-vuotiaista **75 prosenttia** on saanut toimeentulotukea. Irak-taustaisilakin osuus on **60 prosenttia**. Nämä osuudet ovat moninkertaisia suomalaistaustaisiin verrattuna.

Kuva 1. Kantaväestö (Suomi) verrattuna 2. sukupolven Suomessa syntyneisiin maahanmuuttajiin. Toimeentulotukea vuoden aikana saaneiden osuudet (%) ikäluokan mukaan. Lähde: (14, sivu 77).

4. Turvapaikanhakijoina tulleet pahentavat Suomen julkisen talouden kestävyysvajetta: Humanitaarisen maahanmuuton lopettaminen ja avun keskittäminen pakolaisleireille olisi kaikkia osapuolia hyödyttävä win-win-ratkaisu.

Yli 20 vuoden aikana karttunut tilastotieto kertoo selvästi, että humanitaarinen maahanmuutto pahentaa Suomen julkisen talouden kestävyysvajetta. Julkisen talouden kannalta Suomen kannattaisi lopettaa humanitaarinen maahanmuutto (15).

Suomen Perusta on esittänyt asiaan seuraavaa ratkaisua (16)

Humanitaarisen maahanmuuton lopettaminen ja avun keskittäminen pakolaisleireille olisi kaikkia osapuolia hyödyttävä win-win-ratkaisu.

Tällainen humanitaarisen auttamisen reformi perustuu seuraaviin teeseihin (16):

- Pakolaisleirit kamppailevat riittämättömän rahoituksen kanssa samaan aikaan, kun länsimaat käyttävät suuria summia humanitaarisen maahanmuuton kuluihin.
- Siirtyminen humanitaarisesta maahanmuutosta pakolaisleireillä tapahtuvaan auttamiseen ehkäisisi maahanmuuton aiheuttamia talouteen, turvallisuuteen ja yhteiskunnan vakauteen liittyviä ongelmia sekä tekisi auttamisesta tehokasta ja tasapuolista.
- Humanitaarisessa maahanmuutossa sekoittuvat elintasosiirtolaisuus ja pakolaisuus. Pakolaisleireillä tapahtuva auttaminen takaisi sen, että autettavat ovat oikeasti avun tarpeessa olevia henkilöitä.
- Kansainvälisellä yhteistyöllä suurimmista pakolaisleireistä voitaisiin rakentaa oikeita kaupunkeja, joissa ihmisten olisi hyvä elää, kouluttautua ja tehdä työtä.
- Nyt Suomeen tuotavien 175 turvapaikanhakijan arvioidulla, heidän koko elinkaariensa yli ulottuvalla, lopullisella nettokustannuksella – jonka keskiennuste on ainakin 150 miljoonaa euroa – voitaisiin ylläpitää noin vuoden ajan kokonaista pakolaisleiriä, jossa on kymmeniä tuhansia asukkaita (17).

Viitteet ja selitteet:

(1) Yle 16.5.2020. *Ensimmäiset 25 pakolaislasta Kreikasta Suomeen kesäkuussa – Suomeen toivotaan erityisesti tyttöjä.*
<https://yle.fi/uutiset/3-11351051>. Viitattu 13.6.2020.

(2) Yle 31.1.2017. *Ennätysmäärä ikätestejä alaikäisille turvapaikanhakijoille – arviolta 400 testatuista aikuisia.*
<https://yle.fi/uutiset/3-9427466>. Viitattu 13.6.2020.

(3) Suomen Perustalla on suunnitelma julkaista tulevaisuudessa erillinen tutkimus maahanmuuttajien perheenyhdistämistä ja niihin liittyvistä julkisen talouden vaikutuksista.

(4) Esitetään aluksi keskeisimmät luvut, mihin elinkaarien yli lasketut keskiennusteet perustuvat. Sen jälkeen elinkaariennusteita ja laskelmiin sisältyviä oletuksia käsitellään tarkemmin.

4.1 Keskiennusteiden muodostaminen:

175 alaikäisen turvapaikanhakijan keskiennusteet koko elinkaaren yli perustuvat tuloksiin Suomen Perustan aihetta käsittelevästä, 670-sivuisesta tutkimuksesta (ks. viite alla). Tutkimuksessa esitetyt elinkaariennusteet ovat *todennäköisyysjakaumia*, joihin sisältyy ennusteisiin liittyviä epävarmuuksia. Elinkaariennusteet perustuvat pääasiallisesti viranomaisrekisterien (Tilastokeskus, THL) tietoihin Suomessa jo vuosikymmeniä olleiden aiempien humanitaaristen maahanmuuttajien maksamista veroista, heidän saamistaan tulonsiirroista sekä käyttämistään julkisista palveluista.

Salminen, Samuli (2019): *Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous. Osa 2: Elinkaarivaikutukset: Suomi, Irak ja Somalia*. Suomen Perusta, 2019.

<https://www.suomenperusta.fi/content/uploads/2019/03/Maahanmuutot-ja-Suomen-julkinen-talous-Elinkaarivaikutukset-pdf.pdf>

Eräät keskeisimmät tulokset löytyvät myös koostettuna:
<https://www.suomenperusta.fi/teema/muuttoliike/#1.2%20Julkisen%20talouden%20elinkaarivaikutukset>

4.1.1 Keskiennusteiden muodostaminen viitatusta tutkimuksesta:

Viitatussa tutkimuksessa tulosten mukaan yhden Irakissa syntyneen ja 16--19-vuotiaana Suomeen muuttavan henkilön elinkaariennusteiden todennäköisyysjakauman odotusarvo on -761 000 euroa (lapsien vaikutus mukaan luettuna, ks. viitatussa tutkimuksessa s. 449, taulukko 9.33).

Ennusteissa huoidaan mahdolliset Suomesta poismuutot. Tutkimuksessa 761 000 euroa on ilmoitettu vuoden 2015 euroissa, ja Tilastokeskuksen rahanarvonkertoimen mukaan se on noin 784 000 euroa vuoden 2019 euroissa. **Tämä -784 000 euroa toimii keskiennusteena yhdelle nuorena Suomeen muuttavalle turvapaikanhakijalle.**

Perheenyhdistettävien henkilöiden osalta keskiennusteet pohjautuvat yleiseen (koska heidän iästään ei ole tietoa) Irakissa syntyneen maahanmuuttajan elinkaariennusteiden todennäköisyysjakauman odotusarvoon (ks. viitatussa tutkimuksessa s. 447, taulukko 9.31). Myös tässä on huomioitu mahdolliset Suomesta poismuutot. Oletettavasti perheenyhdistetyt ovat alaikäisinä saapuneiden huoltajia, joten perheenyhdistettävällä huoltajalla on tällöin jo yksi lapsi Suomessa, jonka elinkaariennuste sisältyy jo laskelmaan. Tästä syystä perheenyhdistettävien keskiennusteena toimii ilman lasten vaikutuksia ja lasten vaikutukset mukaan lukien toimivien ennusteiden keskiarvo: $(-731\,000 - 603\,000)/2 = -667\,000$ euroa. Tämä muunnettuna vuoden 2019 euroihin on **noin -687 000 euroa, ja se toimii perheenyhdistettävän henkilön keskiennusteena.**

4.1.2 Alaikäisten turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja kotouttamisen tuoma lisäkustannus keskiennusteisiin:

Viitatussa elinkaari- ja vaikutusanalyysissä käsittelevässä tutkimuksessa elinkaariennusteisiin sisältyy 50 000 euroa vastaanotto- ja kotouttamismenoja henkilöä kohti (ks. tutkimuksessa s. 407). Alaikäisten turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja kotouttamisen menot ovat kuitenkin tätä enemmän.

Valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen mukaan (26.40. *Maahanmuutto*) alaikäisen kustannus tukiasunnossa/hlö/vrk (ilman alv) on 224 euroa.

Valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen mukaan (32.50. *Kotouttaminen*) korvaukset alaikäisen huollosta ovat 12 000 euroa/vuosi/hlö (muiden kuntakorvausten lisäksi).

Esitetyssä laskelmassa **oletetaan**, että alaikäisenä tuleva on keskimäärin yhden vuoden vastaanoton piirissä sekä neljä vuotta kotouttamisen piirissä. Tällöin vastaanoton ja kotouttamisen kustannus on yhteensä noin $365 * 224$ (euroa) + $4 * 12\ 000$ (euroa) $\approx 130\ 000$ euroa.

Juuri tällä hetkellä eduskunnassa on vireillä lakimuutos (HE 79/2020 vp), jossa alaikäisinä saapuneita koskevia turvapaikanhakijoiden kotouttamistoimenpiteitä korvattaisiin kunnille aina siihen asti, kunnes turvapaikanhakijana tullut täyttää 25 vuotta. Täten alaikäisen tulleen turvapaikanhakijan todelliset vastaanotto- ja kotouttamismenot lienevät yhteensä yli 130 000 euroa.

Joka tapauksessa, kenties alakanttiin oleva, 130 000 euroa on 80 000 euroa enemmän vastaanotto- ja kotouttamismenoja kuin viitatus tutkimuksen elinkaariennusteissa oletetaan. Täten lisätään viitatus tutkimukseen keskiennusteeseen, -784 000 euroa, mainittu -80 000 euroa alaikäisen vastaanotto- ja kotouttamismenoja.

4.1.3 Keskiennusteet yhteensä:

Edellä esitetyn perusteella:

- Keskiennuste 175 nuorena saapuneelle turvapaikanhakijalle ilman perheen yhdistämisiä on:
 $175 * (-784\ 000\ \text{euroa}) + 175 * (-80\ 000\ \text{euroa}) \approx 137\text{Me} - 14\text{Me} = -151$ miljoonaa euroa.

- Mikäli puolet 175 turvapaikanhakijasta yhdistää yhden perheenjäsenen Suomeen, keskiennuste on:
 $-151\text{Me} + (87 * -687\ 000\ \text{euroa}) \approx -211$ miljoonaa euroa.

- Mikäli kaikki 175 turvapaikanhakijaa yhdistävät yhden perheenjäsenen Suomeen, keskiennuste on:
 $-151\text{Me} + (175 * -687\ 000\ \text{euroa}) \approx -271$ miljoonaa euroa.

4.2 Lisätietoja elinkaariennusteista:

4.2.1 Esitetyissä nuorina saapuvia turvapaikanhakijoita koskevissa elinkaariennusteissa oletetaan:

- Saapuviin turvapaikanhakijoihin voidaan soveltaa Irakissa syntyneiden elinkaariennusteita. Tämä oletus on uskottava ainakin siinä mielessä, että esimerkiksi suurimpien pakolaismaiden väestöt saavat suunnilleen saman verran toimeentulotukia henkilöä kohti. Somaliassa syntyneiden elinkaariennusteet ovat vielä Irakissa syntyneitä negatiivisempia.

- Turvapaikanhakijoiden ja heidän perheen yhdistämiensä henkilöiden sukupuolijakauma vastaa Irakissa syntyneiden ja aiemmin Suomeen muuttaneiden sukupuolijakaumaa.

4.2.2 Muuta lisätietoa elinkaariennusteista:

- Ks. elinkaariennusteiden muodostamisesta esimerkiksi viitatus tutkimuksen s. 2--3, luku 2, luku 9.1 ja luku 13.1.

- Elinkaariennusteet ovat todennäköisyysjakaumia, jotka kuvaavat ennusteisiin liittyviä epävarmuuksia (ks. viitatus tutkimuksen luku 2.3).

- Epävarmuudet syntyvät muun muassa siitä, että Suomeen muuttavat henkilöt ovat erilaisia: joidenkin henkilöiden julkisen talouden vaikutukset ovat positiivisempia (tai negatiivisempia) kuin toisten.

- Ennusteisiin sisältyy epävarmuuksia myös:
 - Henkilöiden vuosittaisten nettovaikutusten satunnaisuudesta.
 - Erilaisten ennusteparametrien kehitykseen liittyvästä epävarmuudesta (esimerkiksi palkkojen reaalin kehitys ja työnantajamaksujen maksuosuuksien kehittyminen, ks. luku 6.1).

■ Vaikka ennusteisiin lisättäisiin tulevaisuuteen liittyvää epävarmuutta, tämä ei itsessään muuta tulosta siitä, että Suomen julkisen talouden kannalta Suomeen ei kannattaisi valita muuttavaksi lisää humanitaarisia maahanmuuttajia. Tämä tulos muuttuisi vain, mikäli käytettävissä olisi sellaista *informaatiota*, joka kertoisi, että humanitaaristen maahanmuuttajien julkisen talouden vaikutukset ovat tulevaisuudessa paljon paremmat kuin yli 20 vuoden aikana karttunut informaatio pärjäämisestä (tai sen puutteesta) kertoo (ks. luku 12 ja luku 13.3).

■ Nykyarvoon (vuoden 2015 euroihin) *diskontatut* elinkaariennusteet löytyvät luvusta 13.2. Esimerkiksi Irakissa syntyneen ja Suomeen 16--19-vuotiaana muuttavan, nykyarvoon diskontatun elinkaariennusteen (lasten vaikutukset mukaan lukien) odotusarvo on -666 000 euroa. Diskonttauskerroimien ennustetodennäköisyysjakauman luominen esitetään luvussa 11.

■ Elinkaariennusteet ovat todennäköisyysjakaumia. Tässä tekstissä käytetty *keskiennuste* (-761 000 euroa vuoden 2015 euroissa) on täsmällisemmin ilmaistuna 16--19-vuotiaana Suomeen muuttavien Irakissa syntyneiden elinkaarivaikutusennusteen *odotusarvo*. Simuloidun ennustejakauman muita tunnuslukuja ovat (s. 449):

- Keskihajonta: 1 181 000 euroa.
- Mediaani: -626 000 euroa.
- 10. prosenttipiste: -1 934 000 euroa.
- Alakvartiili: -1 203 000 euroa.
- Yläkvartiili: -148 000 euroa.
- 90. prosenttipiste: +217 000 euroa.

■ Tässä tekstissä esitettiin keskiennuste (odotusarvo) 175 nuorena saapuneen turvapaikanhakijan yhteenlasketulle elinkaarivaikutukselle.

■ Viitatussa tutkimuksessa elinkaariennusteet esitetään yksittäisille uusille muuttajille. Suomen Perusta ei ole kuitenkaan *toistaiseksi* julkaissut useamman kuin yhden turvapaikanhakijan elinkaarivaikutusten *summan* todennäköisyysjakaumaa.

■ Tehdään *toistaiseksi* karkea arvio joistakin tällaisen summan todennäköisyysjakauman tunnusluvuista. Oletetaan tätä varten, että:

- Noin 80 prosenttia elinkaariennusteiden summaan sisältyvästä vaihtelusta johtuu yksittäisten henkilöiden elinkaariennusteisiin liittyvästä vaihtelusta.
- Henkilöiden ennustejakaumat ovat riippumattomia toisistaan.
- Loput 20 prosenttia vaihtelusta on henkilöille yhteistä, ja johtuu esimerkiksi palkkojen reaaliiseen kehitykseen yms. liittyvistä epävarmuuksista.
- Sovelletaan elinkaarivaikutusten summaan *keskeistä raja-arvolauseetta* niin, että yhden henkilön ennusteen keskihajonta on mainittu 1 216 000 euroa (vuoden 2019 euroihin muutettuna).
- Tällöin 175 nuorena saapuneen turvapaikanhakijan yhteenlasketuilla elinkaariennusteilla on normaali-jakautunut todennäköisyysjakauma (Huom! yksittäisten henkilöiden ennusteet muistuttavat lähinnä vinoa Studentin t-jakaumaa), jonka:

- Odotusarvo on: $175 * (-864\,000 \text{ euroa}) \approx$
- -151 miljoonaa euroa.
- Keskihajonta on: $175 * (0,2 * 1\,216\,000 \text{ euroa} + (0,8 * 1\,216\,000 \text{ euroa})/\sqrt{175}) \approx 55$ miljoonaa euroa.
- Elinkaariennusteiden summan todennäköisyysjakaumalla on tällöin seuraavat tunnusluvut:
 - Odotusarvo ja mediaani \approx -151 miljoonaa euroa.
 - 10. prosenttipiste \approx -222 miljoonaa euroa.
 - Alakvartiili \approx -189 miljoonaa euroa.
 - Yläkvartiili \approx -114 miljoonaa euroa.
 - 90. prosenttipiste \approx -80 miljoonaa euroa.

(5) Helsingin Sanomat 4.3.2019. *Espoolle koituu maahanmuutosta valtavat kustannukset ja valtion pitäisi maksaa niistä suurempi osa, vaatii kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä.* <https://www.hs.fi/kaupunki/espoo/art-2000006022665.html>. Viitattu 13.6.2020.

(6) Helsingin Uutiset 2.11.2019. *Suomen velkaisin kaupunki velkaantuu lisää liki 0,5 miljardia – väestö kasvaa, mutta verotulot eivät.*

<https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/1200131>.

Viitattu 13.6.2020.

(7) Ks. (8), tutkimuksen määritelmät (luku 3) ja tutkimuskirjallisuus.

(8) Salminen, Samuli (2019 [2015]): *Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous. Osa 1: Toteutuneet julkisen talouden tulot ja menot.* Suomen Perusta. Alkuperäinen versio julkaistu 2015, täydennetty versio vuonna 2019.

<https://www.suomenperusta.fi/content/uploads/2019/10/Maahanmuutot-ja-Suomen-julkinen-talous-osa-1-toteutuneet-julkisen-talouden-tulot-ja-menot-v4.pdf>

Eräät keskeisimmät tulokset löytyvät myös koostettuna:

<https://www.suomenperusta.fi/teema/muuttoliike/#1.1%20Toteutuneet%20julkisen%20talouden%20vaikutukset>

(8) Ks. (7), esitetyt luvut ovat tutkimuksen sivulta 178. Luvut on muunnettu julkaistusta vuoden 2011 euroista vuoden 2019 euroihin Tilastokeskuksen rahanarvonkertoimella.

(9) Tämä johtuu siitä, että maassaoloajan kasvaessa, myös maahanmuuttajaväestön keskimääräinen ikä kasvaa. Keskimäärin suhteellisen nuorina muuttaneet maahanmuuttajat ovat tuolloin keski-ikäisiä. Suomalaisen kantaväestön nettovaikutukset muuttuvat noin 30-vuotiaasta lähtien nopeasti positiivisemmiksi (monien siirryttyä opiskeluista työelämään).

Irakissa ja Somaliassa syntyneillä tällaista muutosta keskimääräisten nettovaikutusten muuttumisesta paljon positiivisemmiksi ei tapahdu 30 ikävuoden jälkeen. Nyt, kun keskimäärin keski-ikäistä irakilaisista ja somalialaista maahanmuuttajaväestöä verrataan kantaväestöön, niin keskimääräiset nettovaikutukset heikkenevät, kun maassaoloaika (ja siten ikää) karttuu.

Osittain samasta syystä myös alle 16-vuotiaana Suomeen muuttaneiden nettovaikutukset eivät ole aivan yhtä negatiivisia kuin yli 15-vuotiaana Suomeen muuttaneiden -- mutta muuttuvat nopeasti negatiivisemmiksi maassaoloajan kasvaessa. Moni alle 16-vuotiaana muuttanut on aineistossa vain noin 20-vuotias, missä iässä kantaväestön keskimääräiset nettovaikutukset ovat tuhansia euroja negatiivisemmat kuin 40-vuotiaana (muun muassa opiskelujen vuoksi).

(10) Suomen Perustan seuraavassa maahanmuuttoa käsittelevässä tutkimuksessa esitetään työllisyysasteita, palkkoja ja saatuja tulonsiirtoja koskevia tilastotuloksia. Nämä tulokset voidaan esittää siten, että maassaoloajan vaikutus esitetään maahanmuuttoian mukaan.

Sinänsä maahanmuuttoikä (ja maassaoloaika) huomioidaan Suomen Perustan elinkaarivaikutuksia koskevassa tutkimuksessa. Myös havaintoaineistot esitetään (verratuna mallinnustuloksiin) maahanmuuttoian ja maassaoloajan mukaan. Nämä vain esitetään erikseen. Maahanmuuttoikä on huomioitu elinkaarivaikutuksissa.

(11) Sarvimäki, Matti (2017): *Labor market integration of refugees in finland.* In Torben M. Andersen, Anna Piil-Damm, and Olof Åslund, editors, *Nordic Economic Policy Review – Labour Market Integration in the Nordic Countries*, TemaNord 2017:520, chapter 3, pages 91–114. Nordic Council of Ministers, 2017.

<https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1090694/FULLTEXT01.pdf>

Sarvimäen käyttämä tutkimusaineisto koostuu vuosittaisista työllisyys- ja työtulohavainnoista, jotka koskevat kaikkia 25–60-vuotiaita maahanmuuttajia, jotka olivat muuttaneet Suomeen 18-vuotiaana tai vanhempana. Havainnot koskevat vuosia 1988–2013, eli tämä on tutkimuksen seurantajakso. Tutkimuksen Suomessa syntynyttä kantaväestöä koskevat tulokset perustuvat 10 prosentin satunnaisotokseen koko väestöstä. (s. 99).

(12) Ks. (11), esitetyt luvut ovat tutkimuksen sivulta 104.

(13) Ks. (11), esitetyt luvut ovat tutkimuksen sivulta 108.

(14) Salminen, Samuli (2020): *Maahanmuuttajien saamat toimeentulotuet. Tilastoraportti maahanmuuttajille maksetuista tuista verrattuna kantaväestöön*. Suomen Perusta, 2020.
https://www.suomenperusta.fi/content/uploads/2020/02/Toimeentulotukiraportti_10_3_2020.pdf

Eräät keskeisimmät tulokset löytyvät myös koostettuna:
<https://www.suomenperusta.fi/teema/muuttoliike/#1.4%20Maahanmuuttajien%20saamat%20toimeentulotuet>

Tiivistelmä tuloksista: https://www.suomenperusta.fi/content/uploads/2020/02/Toimeentulotukiraportti_Tiivistelma_6_2_2020.pdf

(15) Ks. erityisesti luvut 12 (Päätöksentekoteoria ja Suomeen muuttavien uusien maahanmuuttajien valinta) ja 13 (Johtopäätökset: Irakissa ja Somaliassa syntyneiden potentiaalisten uusien maahanmuuttajien valinta) sekä alaluku 13.3 teoksessa:

Salminen, Samuli (2019): *Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous. Osa 2: Elinkaarivaikutukset: Suomi, Irak ja Somalia*. Suomen Perusta, 2019.

<https://www.suomenperusta.fi/content/uploads/2019/03/Maahanmuutot-ja-Suomen-julkinen-talous-Elinkaarivaikutukset-pdf.pdf>

(16) Grönroos, Simo (2019): *Humanitaarisen auttamisen reformi*. Suomen Perusta, 2019. <https://www.suomenperusta.fi/content/uploads/2019/03/Humanitaarisen-auttamisen-reformi-pdf.pdf>

Ks. lisää julkaisusta: <https://www.suomenperusta.fi/julkaisu/humanitaarisen-auttamisen-reformi/>

(17) Humanitaarisen auttamisen reformissa

(16) viitataan The Guardianin artikkeliin

(18) Artikkelissa viitataan jordanialaiseen pakolaisleiriin, jonka ylläpitokustannukset ovat artikkelin mukaan puoli miljoonaa dollaria päivässä. Siten karkeasti arvioiden Suomeen otettavien nuorten turvapaikanhakijoiden ja heidän myöhemmin mahdollisesti perheenyhdistämiensä sukulaisten elinkaarien yli karttuvalla julkisen talouden nettokustannuksella (nettovaikutuksella) voitaisiin ylläpitää tällaista mainittua pakolaisleiriä noin vuoden verran.

(18) The Guardian 11.3.2014: *"Inside a refugee camp in Jordan three years after the Syrian uprising began"*
<https://www.theguardian.com/world/2014/mar/11/inside-zaatari-refugee-camp-jordan-syria-uprising-three-years>. Viitattu 13.6.2020.

SUOMEN PERUSTA

Suomen Perusta -ajatuspaja
www.suomenperusta.fi
Iso Roobertinkatu 4, 00120 HELSINKI